

Zatímco vědci na univerzitě v Göteborgu mají na starosti plánování témat jednotlivých šetření, jejich návrh a všechny další akademické aspekty projektu ETF, samotné průzkumy provádí statistický úřad *Statistiska Centralbyran*. Ve všech fázích procesu tak spolu výzkumníci a statistici úzce spolupracují.

Velká Británie

Ve Velké Británii byla v letech 1997–2014 Centrem pro longitudinální studie (*Centre for Longitudinal Studies, CLS*) realizována longitudinální studie s názvem *The Effective Pre-school, Primary and Secondary Education Project (EPPSE)*. Projekt byl zahájen v roce 1997 jakožto první velká britská studie zaměřená na efektivitu vzdělávání v raném věku. Více než 3 000 dětí bylo hodnoceno na začátku předškolní docházky (přibližně ve věku tří let), dále při vstupu do školy až do té doby, než učinily rozhodnutí o svém dalším vzdělávání či zaměstnání poté, co dosáhly 16 let věku. Děti byly hodnoceny na začátku procesu vzdělávání a při zahájení školní docházky na primárním stupni ve věku 6, 7, 10 a 11 let a na sekundárním stupni ve věku 14 a 16 let. Pro účely komparace byl zařazen i vzorek dětí, které se předškolního vzdělávání nezúčastnily.

3 Možnosti implementace prvků zahraničních systémů sběru dat – příklady dobré praxe u vybraných zemí

Na základě předchozích rešerší systémů sběru dat, zodpovědných národních autorit či institucí představujeme vybrané systémy sběru dat, způsoby interpretace a vizualizací výstupů. Uvedena je i potenciální užitečnost a účinnost případné transpozice identifikovaných systémů do národního prostředí v ČR. Tato třetí část studie podrobně představuje systém sběru dat, popis standardně prováděných operací nad sadami proměnných vybraných zahraničních studií, způsoby interpretací a vizualizací výstupů. Uvedena je i potenciální užitečnost a účinnost případné transpozice identifikovaných prvků do národního prostředí v ČR.

3.1 Finsko

Výsledky předškolního a základního vzdělávání (ale i středoškolského) jsou ve Finsku zjišťovány úřadem FINEEC (Finnish Education Evaluation Centre), a to dvěma převažujícími způsoby: pomocí evaluací výstupů vzdělávání a pomocí tematických a systémových evaluací. Výsledky ze všech typů evaluací skrze srovnávání výstupů s cíli stanovenými platnými kurikuly slouží ke zlepšování výuky, a to s důrazem na rovnost ve vzdělávání a kvalitu výuky. Systematický a komplexní *evidence-based* monitoring vzdělávací soustavy umožňuje sledovat nejen zlepšování výsledků vzdělávání jednotlivých zapojených žáků, ale i případné regionální a genderové rozdíly či postoje a motivace žáků ke vzdělávání. Získaná data přitom slouží nejen autoritám na národní a regionální úrovni, ale i samotným školám a jiným poskytovatelům vzdělávání. Nedílnou součástí činnosti FINEEC je metodická podpora školám k vytváření autoevaluačních nástrojů tak, aby samy mohly zaznamenat silné a slabé stránky výuky a nastavit cíle svého snažení.

Evaluace výstupů základního vzdělávání probíhá nejen pomocí analýz mezinárodních šetření, ale i pomocí národních dat získávaných od roku 1998 Finskou národní radou pro vzdělávání, jejíž činnost v současnosti převzala FINEEC. Pravidelné národní testování žáků neprobíhá plošně, ale pomocí reprezentativního výběrového vzorku 5–10 % žáků v dané věkové skupině se zohledněním podreprezentování škol poskytujících výuku ve švédštině a některých sylabů (pomocí navýšení výběrového vzorku). Samotnému testování předchází pilotáž cvičných úloh, pro které se získává zpětná vazba od učitelů škol nezahrnutých ve výběrovém vzorku.